

Sygn. akt II CSK 47/17

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa M. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
Spółki komandytowej w N.
przeciwko M.K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 5 lipca 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 25 sierpnia 2016 r., sygn. akt X Ga (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa
tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany M.K. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 25 sierpnia 2016 r. zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w P. z dnia 28 maja 2015 r. O ile Sąd Rejonowy oddalił w całości powództwo M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w N. o zasądzenie od pozwanego kwoty 55 350 zł tytułem zwrotu zaliczki z odsetkami ustawowymi od dnia 10 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu, o tyle Sąd drugiej instancji uwzględnił apelację powoda i zasądził na jego rzecz całość żądanej sumy.

Sąd Okręgowy dokonał powtórnej oceny dowodów i ustalił, że zawarta przez strony ustna umowa o świadczenie usług w zakresie windykowania od dłużników powoda wierzytelności w kwocie ponad 5 000 000 zł zastrzegała dla pozwanego wynagrodzenie procentowe od wyegzekwowanej spłaty. Na poczet wynagrodzenia powód zobowiązał się wpłacić pozwanemu zaliczkę w kwocie 61 500 zł, a pozwany winien był się z niej rozliczyć. Umowa stron mogła być w każdym czasie rozwiązana za wypowiedzeniem, którego powód dokonał pismem z dnia 22 października 2012 r. Pozwany nie rozliczył się z zaliczki, wobec czego Sąd uznał, że za dotychczas wykonane konsultacje należało mu się wynagrodzenie w uznawanej przez powoda kwocie 6 150 zł, natomiast reszta wypłaconej mu kwoty, to znaczy suma objęta powództwem podlegała zwrotowi na podstawie art. 740 k.c., z odsetkami za okres opóźnienia, wyznaczony zgodnie z art. 455 i art. 481 § 1 k.c.

Pozwany oparł skargę kasacyjną na obu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c. Zarzucił naruszenie art. 130 § 1 i 2 w zw. z art. 126 § 1 i art. 370 k.p.c. w zw. z art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych; pominięcie art. 245 w zw. z art. 253 w zw. z art. 386 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. oraz naruszenie art. 328 § 2 w zw. z art. 391 w zw. z art. 398²¹ k.p.c.. Ponadto zarzucił niewłaściwe zastosowanie art. 743 k.c., a skutkiem tego również art. 740 k.c.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi

kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny wniesionej skargi. W razie stwierdzenia, że występuje co najmniej jedna ze wskazanych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Skarżący wniosek o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., to znaczy powołał się na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz na oczywistą zasadność wniesionej skargi.

Uzasadniając występowanie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. skarżący nawiązał m.in. do art. 103 u.k.s.c., jednak nie wskazał precyzyjnie, na czym istotne zagadnienie prawne miałyby polegać. Przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem o charakterze prawnym powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, a ich wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/2013, nie publ.). Jeżeli w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołuje się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, powinien to zagadnienie precyzyjnie sformułować i wskazać argumenty, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11). Wywód zawarty w uzasadnieniu wniosku nie spełnia tych wymagań, a przede wszystkim nie wyjaśnia, jaki wpływ na wynik sprawy miałyby rozwikłanie zagadnienia, jakie niedostatki formalne wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, złożonego na etapie wniesienia apelacji, uzasadniałyby zastosowanie rygoru zwrotu wniosku w wypadku, kiedy niewątpliwie jest, iż wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych wniesiony przez powoda został oddalony, po wskazaniu mu takiego rygoru w wezwaniu do przedstawienia dowodów obrazujących aktualną sytuację majątkową. Istotne zagadnienie prawne musi należeć do problemów, które mają wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, tymczasem zarzut podnoszony przez skarżącego dotyczy ewentualnego uchybienia procesowego w postępowaniu

międzyinstancyjnym związanym ze złożeniem apelacji i wówczas powinien być przez pozwanego wytknięty. Nie ma jednak obecnie ani charakteru istotnego zagadnienia prawnego ani nie stanowi o oczywistości złożonej skargi kasacyjnej. Przy czym jednocześnie wskazywanie, iż skarga kasacyjna w zakresie zarzutu naruszenia art. 130 § 1 i 2 w zw. z art. 126 § 1 i art. 370 k.p.c. w zw. z art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych jest oczywiście uzasadniona, skoro wcześniej skarżący argumentował, że interpretacja tych przepisów wiąże się z poważnymi problemami razi wewnętrzną sprzecznością.

Odnosnie do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., skarżący stwierdził, że sąd nie dokonał wykładni oświadczeń woli zawartych w dokumentach prywatnych - podpisanej przez obie strony fakturze i w podpisanej przez pozwanego umowie. Co innego wynika jednak z treści uzasadnienia sporządzonego przez Sąd Okręgowy, który nie tylko omówił dowody i ustalił na ich podstawie stan faktyczny, ale także dokonał wykładni ustalonych oświadczeń we wzajemnym powiazaniu. Wreszcie pozwany wskazał na oczywistą zasadność zarzutu, że Sąd odwoławczy błędnie zastosował art. 743 k.c. i art. 740 k.c. Zarzut ten łączy z poglądem, że stan faktyczny sprawy nie uzasadniał subsumpcji pod wskazane przepisy. Ten zarzut w istocie kwestionuje ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy, do których należy też zakres uzgodnień poczynionych przez strony. Ustalenia te nie podlegają kontroli w postępowaniu kasacyjnym (art. 398³ § 3 k.p.c.). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należało wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156). Analiza uzasadnienia wniosku nie pozwala na stwierdzenie, że pozwany okoliczności te wykazał.

W związku z tym, że przyczyny, którymi skarżący uzasadniał swój wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie potwierdziły się, a okoliczności sprawy nie wskazują na występowanie innych przesłanek przedsądu (art. 398⁹ § 1

pkt 1-4 k.p.c.), należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek powoda zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

jw